Когато завалят звезди

Мат

Всичко се случи заради дървото на баба. Колкото и да не ви се вярва, това е самата истина.

Откакто баба умря преди три години, дядо всяко лято идва у нас в Манчестър. Тази година обаче каза, че няма да дойде, защото се притеснявал за дървото на баба.

Това дърво го посадихме всички заедно в градината на дядо и баба в Кеймбридж. Беше черешово дърво, защото баба много обичаше белите цветчета през пролетта. Подавахме си една кана с вода и всеки поля по малко, за да тръгне добре дръвчето.

– Вече е част от семейството – каза дядо – и така смятам да се грижа за него, като за член от семейството.

И точно затова дядо реши да не идва то-

ва лято. Когато мама му се обади преди няколко седмици, той каза, че няма да дойде заради сушата. Цял месец не било валяло и се притеснявал, че дръвчето ще умре. А той за нищо на света нямало да го допусне. Щял да си остане вкъщи да полива черешата. Мама как ли не се мъчи да го убеди:

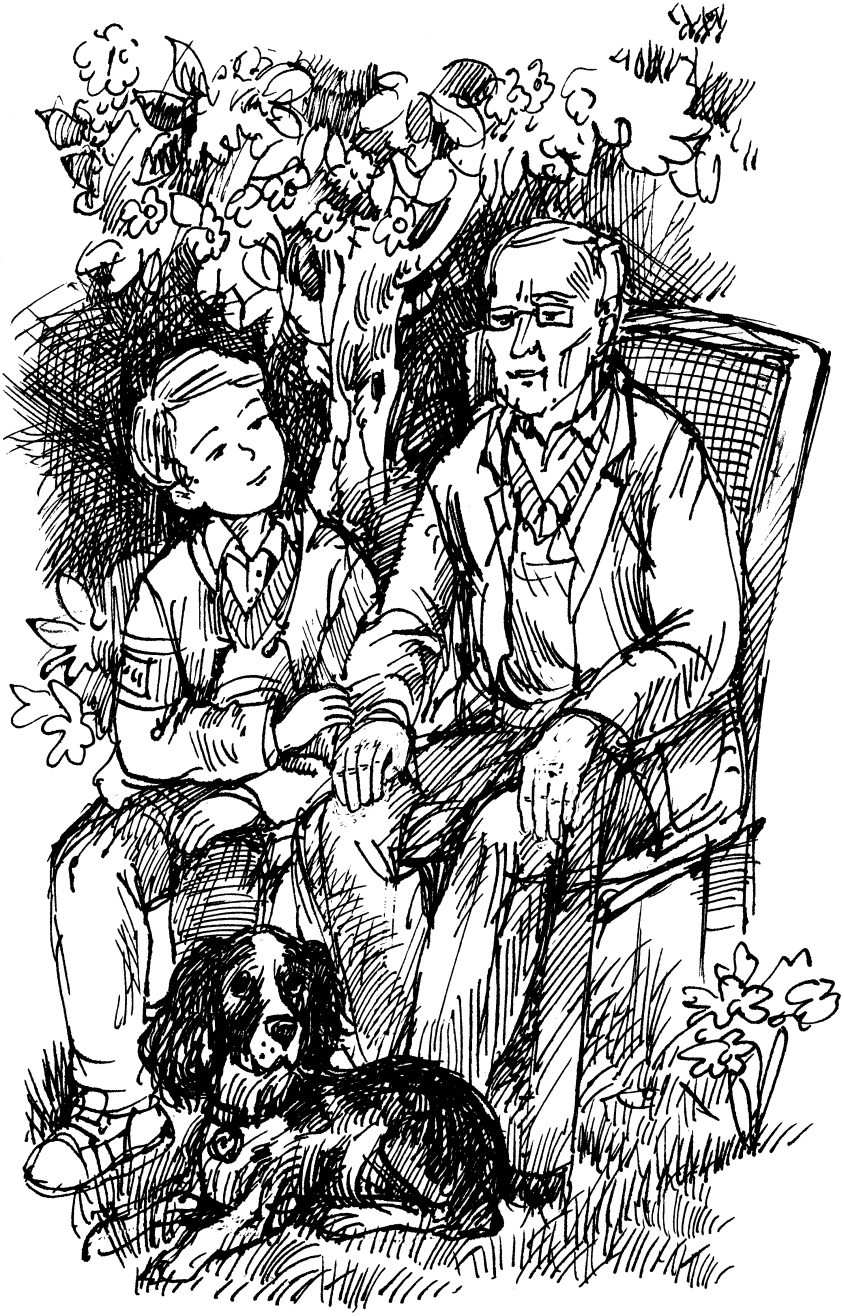
– Все ще се намери кой да я полива – увещаваше го тя, но нищо не помогна.

Тогава мама ми даде телефона и аз да опитам, току-виж съм се справел по-добре. Но като взех слушалката, дядо направо ме попита:

– Защо ти не дойдеш при мен, Мат? Вземи монополито, вземи и колелото. Какво ще кажеш, а?

Така се озовах при дядо. Още първата вечер седнахме в градината до дървото на баба да гледаме звездите. Преди това поляхме дървото, вечеряхме и нахранихме Кучо, който сега лежеше в краката ми.

Кучо е дядовият малък кафяво-бял шпаньол, който постоянно диша тежко с изплезен език. Текат му и доста лиги, но иначе е прекрасен. Аз съм го кръстил Кучо, когато съм бил малък. Тогава баба и дядо имали котарак на име Мачо и на мен ми харесвало как звучи Мачо и Кучо. Та така и не получи истинско име горкият Кучо.

Както и да е. С дядо бяхме изиграли една игра на монополи, бяхме си поприказвали и сега просто си седяхме и гледахме звездите.

Внезапно той започна да си тананика, а после запя.

– *Когато завалят звезди*... Не се сещам как беше по-нататък – каза той. – Баба ти много обичаше тази песен. Знам, че сега тя е някъде там горе, Мат, и ни гледа. В такива вечери звездите изглеждат толкова близко, струва ти се, че можеш да ги пипнеш, само да протегнеш ръка.

Гласът му беше пълен със сълзи. Не знаех какво да кажа и замълчах. След това се сетих нещо. Беше почти като ехо в главата ми.

– И Аман веднъж каза така – обадих се аз, – за звездите, де. Бяхме на екскурзия от училище в някаква ферма в Девън и една нощ се измъкнахме само двамата и отидохме на разходка, а над нас имаше толкова много звезди. Милиони! Легнахме в една нива и просто ги зяпахме. Видяхме и Орион, и Голямата мечка, и Млечния път, който е направо безкраен. Аман каза, че никога не се бил чувствал толкова свободен, колкото в този момент. После ми разказа, че когато бил малък и за пръв път дошли да живеят в Манчестър, си мислел, че в Англия изобщо няма

звезди. А това си е така, дядо, изобщо не се виждат толкова ясно в Манчестър – може би заради уличните лампи... А в Афганистан изпълвали цялото небе, каза той, и изглеждали толкова близко, като на таван, изрисуван със звезди.

– А кой е този Аман? – попита дядо.

Аз и преди му бях казвал за Аман – дори се бяха виждали няколко пъти – но напоследък дядо беше започнал да забравя разни неща.

– Не се ли сещаш, дядо, най-добрият ми приятел? – припомних му аз. – И двамата сме на четиринайсет. Даже сме родени в един и същи ден, на 22 април, аз – в Манчестър, а той – в Афганистан. Но сега ще го връщат обратно в Афганистан. Идвал е вкъщи, когато и ти си бил там, сигурен съм.

– Сега си спомням – каза дядо. – Един нисичък, с голяма усмивка. Как така го връщат обратно? Кой го връща?

И аз пак му разказах – сигурен бях, че съм му казвал всичко това и преди – как Аман пристигна в Англия като бежанец преди шест години и как не знаеше и думичка английски, когато за пръв път дойде на училище.

– Страшно бързо се научи – похвалих го аз. – С Аман сме в един клас още от основното училище, а сега и в гимназията „Бел-

монт“. И да, наистина е дребен. Ама пък тича като фурия и е цар на футбола. Никак не обича да говори за Афганистан, все казва, че това било друг живот, за който не иска да си спомня, затова и не го разпитвам. Но когато баба умря, открих, че Аман е единственият, с когото мога да си приказвам. Може би защото знаех, че е единственият, който ще ме разбере.

– Хубаво е човек да си има такъв приятел – обади се дядо.

– Както и да е – продължих аз, – вече повече от три седмици са в нещо като затвор заедно с майка му. Бях там, когато дойдоха да го отведат, все едно е престъпник. Щели да ги държат в този затвор, докато не ги пратят обратно в Афганистан. Писахме писма от училище – до премиера, до кралицата, до кого ли не, за да ги молим Аман да остане. А те дори не си направиха труда да ни отговорят. Аз и на Аман писах доста пъти. Той ми отговори само веднъж, точно след като го затвориха, и каза, че едно от най-гадните неща в онзи затвор е, че не можеш нощем да се измъкнеш и да гледаш звездите.

– Затвор? Какво искаш да кажеш, как така затвор? – попита дядо.

– Ярлс... нещо си – казах аз и се опитах да

си спомня адреса, на който му писах. – „Ярлс Уд“, точно така.

– Това е наблизо, струва ми се. Или поне не е далеч – каза замислено дядо. – Може да отидеш да го видиш.

– Не може. Не пускат деца – обясних аз. – Вече питахме. Мама се обади и ú казали, че не може. Бил съм много малък. Освен това дори не знам дали още е там. Както ти казах, от доста време не ми е писал.

Известно време мълчахме и просто гледахме звездите. Точно тогава ми хрумна идеята. Понякога си мисля, че тя дойде тъкмо оттам – от звездите.

„И на подобно място държат деца?“

Мат

Притеснявах се как ще реагира дядо, но реших, че си струва да опитам.

– Дядо? – подхванах аз. – Мислех си за Аман. Искам да кажа, може и да успеем да разберем дали е още там. Може да се обадиш и да ги питаш. И ако е там, тогава можеш да отидеш ти, дядо. Можеш да отидеш да видиш Аман вместо мен, нали?

– Ама аз почти не го познавам – възпротиви се дядо. – За какво ще си говорим?

Усетих, че идеята никак не му допадна. Затова реших да не упорствам. Дядо си е опърничав, това го знае цялото семейство. Както обича да казва мама, той понякога се запъва като дърто магаре на мост. И така просто си помълчахме известно време, но бях сигурен, че той не само мълчи, но и мисли.

Дядо не каза нищо повече онази вечер, нито пък на закуска следващата сутрин. Помислих си, че или съвсем е забравил за цялата история, или вече е решил, че не иска да го направи. Но така или иначе, не вървеше пак да повдигам въпроса. Май и аз почти се бях отказал от тази идея.

Каквото и да е времето, дядо става рано всяка сутрин и излиза на разходка с Кучо по ливадите покрай реката до Гранчестър – това му е „за разтъпкване“, както казва той. Знам, че много се радва, ако отида с него, когато съм му на гости. Никак не обичах да ставам рано, но излезехме ли веднъж, разходките много ми харесваха, особено в мъгливи утрини като онази.

Нямаше никого наоколо освен някоя и друга лодка, както и патици, много патици. По ливадите имаше и крави и трябваше да държа Кучо на каишка. Не беше лесно да го удържам. Все се появяваше някоя заешка дупка, която той обезателно трябваше да проучи, или пък някоя къртичина, която държеше да разрови. През цялото време Кучо се дърпаше.

– Интересно съвпадение – изведнъж се обади дядо.

– Кое? – учудих се аз.

– Този „Ярлс Уд“, за който разправяше сно-

щи. Мисля, че това е бежанският център, в който баба ти ходеше преди години, още преди да се разболее. Паметта вече започва да ми изневерява, но мисля, че точно „Ярлс Уд“ се казваше – може би затова ми прозвуча познато. Тя беше нещо като социален помощник там.

– Социален помощник ли?

– Да – заобяснява дядо. – Ходеше да си говори с хората, които бяха затворени там – с тези, които искат политическо убежище, нали се сещаш. Опитваше се да ги разведри малко, защото никак не им е лесно. Баба ти по доста затвори ходи, докато беше жива. Но никога не разказваше, прекалено много я разстройвало. Горе-долу по веднъж на седмица ходеше и правеше нечий живот малко по-хубав, поне за кратко. Такава си беше. Все казваше, че и аз трябва да опитам, но никога не събрах смелост. Може би мисълта, че си затворен някъде, дори и да знаеш, че можеш да си тръгнеш, когато си поискаш, ме спираше. Гледай колко съм глупав!

– Знаеш ли какво ми писа Аман, дядо? – попитах аз. – Имало шест заключени врати и ограда с бодлива тел между него и света отвън. Преброил ги е!

В този момент се обърнахме един към

друг, погледнахме се в очите и тогава разбрах, че дядо е решил да го направи. Така и не стигнахме до Гранчестър. Веднаха поехме към къщи, което никак не хареса на Кучо.

Преди да се пенсионира, дядо е бил журналист и знаеше как се правят тези работи. Щом се прибрахме вкъщи, той веднага се хвърли на телефона. Разбра, че за да посети госпожа Хан и Аман в „Ярлс Уд“, първо трябва да напише официално писмо, за да поиска разрешение. Минаха няколко дни, докато получим отговор.

Добрите новини бяха, че все още ги държат там и от „Ярлс Уд“ казаха, че дядо може да отиде в сряда, което беше след два дни, и че часовете за посещение са между два и пет следобед. Веднага писах писмо на Аман да му кажа, че дядо ще отиде да го види. Надявах се да ми пише или да се обади. Само че той изобщо не ми отговори и аз не знаех нито защо, нито какво да мисля.

През целия път дотам виждах, че дядо е малко притеснен. Все повтаряше как изобщо не е трябвало да се захваща с тази история. Кучо седеше на задната седалка, както винаги облегнал глава на рамото на дядо, и гледаше пътя напред.

– Май и самият Кучо може да я подкара

тази кола, ако му дадеш – обадих се аз, опитвайки се да разведря малко дядо.

– Ще ми се и ти да можеше да влезеш с мен, Мат – рече той.

– И на мен – казах аз. – Но ти и сам ще се оправиш, дядо! Просто давай смело. А и Аман много ще ти хареса. Той ще си спомни за теб, сигурен съм. А пък носиш и монополито, нали така? Да знаеш, че той ще те бие, дядо. Ама ти не се притеснявай, той всички бие. И му кажи да ми пише, моля ти се! Или пone да прати някой есемес, или да се обади.

Карахме нагоре по един дълъг стръмен хълм. Пътят сякаш не водеше до никъде. Едва когато стигнахме най-горе, видяхме портала, после и оградата от бодлива тел, която ограждаше всичко.

– И на подобно място държат деца?! – прошепна дядо.